

Musa

Yankuba baniroy, Yisuf ingi
índoonenenkinem ingi bádinkinin, immeren
nip n'anguy Esipt. Ƴoolintirenej Keenan.

Angu, díínejo jup awusuna. Yisuf ingi
índoonenenkinem nip anniroy. Dimbayanku
Yisuf ingi índoonenenkinem anfak
andimbaya f'andék ambár siy adé. Jamanku
Esipt anreteenij Ñanhebárojo mara
maamanku Ibrahiima, gurethinem Heber.
Anfak anreteenij Jamanku Israyel.
Lentaarenj mara Díino anéneer Yankuba
guret gúduk. Aretem Israyel. Angu anret
bádinku Yankuba, jamanku Israyel, wola
Ñanhebárojo.

Jantentenj Gúloku Díino.

⁸ Angu ayik umaasa uwunkul m'aton bukumandehu Esipt. Agida úmár pájiirenj honj a gubaarhu Yisuf. ⁹ Ayik bísiba umaasano ayéj jamanku didiirahánam:

- Ningenj banj! Jamanku Israyel anfanji mintor barumuno. Anfak anfanji mintor bayikhu sembe. Kantígo na abénkinbenkin! ¹⁰ Inini fo inkaanoonuj honjhu bayehun ki dahi anfak anrumun dáde. Úpájulenj, agi kandoŋoŋ honj anfak anfanjununkuneh n'anrumun. Nim ungu agi biñaam ayiki, immerenj ambabayhineh ingi ñanrumukintor k'anñaamálin mintor. Ambolladir anfúr a didiirano indi.

Nim umaasango ayéjne.

¹¹ Angu jamanku Esipt anlah
jamanku Israyel ankaaneeniṅ
ñansókánin. Anfúnn
m'ankumandehne ñansóogo
k'andóolulinkeeniṅ dáde.
Ankaaneeniṅ k'anlód bukooro
b'aretuhne Pitom ingi bukooro
b'aretuhne Ramses ki ki Umaasango
anink na kuyikhinem. ¹² Kanda maṅ
ni anféginkeeniṅne, maṅ nim
ganfaṅunumahne n'anrumunoh
k'ampas beṅen beṅen a didiirango.
Jamanku Esipt, banfégi ni jamanku
Israel anrumunne dáde
ambeniheeniṅ. ¹³ K'angu andooh
basembehinin k'andóolulinkeeniṅ
sígil akeen. ¹⁴ Anlódulineeniṅ

hádigeŋo, andóolálinkeeniŋ a
kanaŋaŋo. Andóolálinkeeniŋ,
anfégunkeeniŋ, ankaaneeniŋ
duniyahánin aléerumeeniŋ fanfaŋ.
(Gúfuro 1:8-14)

Inini, umaasaŋo uwunkulo m'amarahne
Esipt, abenuh jamanku Israyel dáde mara
anrumunrumun. Angu akaaneeniŋ ñansóog.
Akaaneeniŋ k'anlód íguro jup k'anninkeh na
gufoolaŋo. Anfak anlódur ñamhu Esipt
hádigeŋo jup kanda caamáreeniŋ. Immerenŋ
ñansóog.

Jamanku Esipt anfak ankaaneeniŋ
k'anlááful harakánin. Anfúnn
m'ankumandehne ñansóogo
k'andóolulinkeeniŋ fanfaŋ. Ammaláheeniŋ
ingi ñanhonjo k'ammaja. Kanda haman nim,

jamanku Israyel anfak andimbaya k'anfak
anrumun. Angu umaasahu Esipt, alah
k'akaan honj ki jamanku Israyel dambocina
barumuno.

Jantenten Gúloku Díino.

¹⁵ Agida ayikyik indikaam inak
m'anjébinehne Ñanhebáronjo a
nintiku guḡano. Harethinin Sifura
ingi Puwa. ¹⁶ Ayik bísiba bi umaasajo
abúuñam ayéjeeniḡ:

- Ninkinan, agi uḡayen bújebunku
indikaamanku Ñanhebáronjo,
uninginkineḡ hóbun. Udikaam
m'abos kowol kódiigeen, ubujon wolo
ki m'abos kógid úbennemenḡ k'ajéb.

Nim umaasajo ayéjne ñanjébunku
indikaamo. ¹⁷ Agida immerenḡ

ambúuñabuuña Díino. Kandaŋaŋ ho
umaasaŋo atéekineeniŋne. Kowol
kódiigeen gabosaa ambénnem
k'ajéb. ¹⁸ Angu umaasaŋo bafégi
hómár ahuyureeniŋ. Bampútri
ayéjeeniŋ:

- Inini, ninkinan, Horaŋ akanne
kandoŋ ho íyejoonuŋne? Horaŋ
akanne k'úbennheŋ ñódiigeeno
k'anjéb agida me íyej uñantahaŋ
ubujeeniŋ?

¹⁹ Ñanjébunku indikaamo anyéjem:

- Aji úfegi n'ikaanminne nim, gúmár
ingine indikaamanku Ñanhebároŋo
mídenŋeŋ ingi indikaamanku Esipt.
Indikaamo immi ankaskas guŋano.

Immeren, jandin bíputmin ilahunmin
n'anjan ñoberenkinin.

Nim gantéekinne umaasano.

²⁰⁻²¹ Angu ni ñanjébkun indikaamo
ambúuñane Díino, Díino
akandureenin hójooni. Anaheenin
dímbayano. Te jamanku Israyel
abecinah abecinah a didiirahu Esipt
k'anfak anyik sembe dáde.

²² Umaasano bafégi hómár abúuña
ayéj jamanku didiirahánam:

- Agi udikaamo Uhebáro abosi wol
údiigeen udoohon kowolo kómár
k'údek uworomon a jakaamo. Angu
agi ininkaman aguy kógid
úbennemen k'ajéb.

Nim umaasaŋo alóbine. (Gúfuro
1:15-22)

Umaasaŋo, f'afégne mara ñanjébunku
indikaamo dambuj jaraaho, atéekin
jamanku Esipt k'andék ambuj jaraku
jamanku Israyel. Ayéjeeniŋ, «Agi udikanku
Uhebáro abosi wol údiigeen uworonj kowolo
a jakaamo. Agi aguy kógid úbennemen
k'ajéb.»

Jantentenj Gúloku Díino.

¹ Waato ámar ayikyik údiigeen mu
siramhánam agune Lefi. Údiigeeno
úmár adék ajah udikaam mu
siramhánin ísenduk. ² Udikaamo
úmár adooh búyeer k'aŋan
kódiigeen. Baŋani afég ni
guleerhinem ajónne dáde, k'angu

adooh wolo úmár añaobom buruhu
júunon alallan ki nim dambujom.

³ Wolo bayiki júunon alallan
pirenden angu k'añaobom. Angu
adék adooh gútáheló ingi
gukoobenkinem k'ahanhanin
godoronjo ki nim apiren ayááb a
baarunjo. Babollay ajubun na kowolo
k'adékirem a jakaamo. Bapút na
anink gútáheló a baarunjo a
bakaranku jakaamo ka jarinajo
agune k'anjoolin ba a dígo. ⁴ Agida
udimanku kowolo anik adék awonn
anjantálina k'aningeh wolo k'afég
h'ayikhinemne. ⁵ Miñiren bágidhu
Umaasajo adéker ba biyicajo a
jakaamo. Ñandóolhánom

anṅáábintem k'andékinah a
bakaranku jakaamo.

Bamiñiimiñ bágidhu Umaasaño
anṅanden gútáhelo n'ayáábáhne a
jarinaño k'abúuñ údoolhánom úduk
adoohutom. Angu údoolo adék
adoohor gútáhelo anéer bágidhu
Umaasaño. ⁶ Bakúduli afég na
kowolo kódiigeen n'anane jihoonjo.
Bafégem arinkinem akab ayéj:

- Inko úbáku Uhebáro!

⁷ Bayéji nim udimanku kowolo apútor
na k'amiih bágidhu Umaasaño:

- Hóge úsiibáásiib k'ihuyuto Uhebáro
k'adéker abááhundo kowolo?

⁸ F'ayéjne nim, bágidhu Umaasano alóki k'abúuñ udimanku kowolo k'akaan iniman n'ayéjemne. Angu adék ahuyor nunkánin. ⁹ Nunku kowolo bapútri bágidhu Umaasano ayéjem:

- Doohor kowolo inko
úbááhundukum ki k'icaamo.

Angu udikaamo adooh kowolo adék
abááhundákám.

¹⁰ Wolo balaameti nunom adékud
bágidhu Umaasano k'akunom. Bajahi
wolo, ayéj:

- Inini n'agune a baaruno
gidoohuntemne irethinem Musa.

K'angu Musa adék aguy a díku
bágidhu umaasaño. (Gúfuro 2:1-10)

Indikaamanku Ñanhebáronjo jup anríf
buñoobhu ñorakánin ki jamanku Esipt daha
ambujeeniñ. Kanda buñoobhu wol aléleer
dáde. Ganteereteer! Udikaam úduk
m'aretuhne Jokabed ağan kowol kódiigeen
kójooni. Síibaarañ k'aniiro. Angu, adék
adooh gútáhelo ingi gukoobenkinem
ahanhanin godoroño ki nim ayááb a
baaruño. Ajubun na kowolo k'adékiрем a
jakaamo. Bapút na, anink a baaruño a
bakaranku jakaamo ka jarinaño agune.
Kanda bágidhu umaasaño, f'adékne
guyicaño a jakaamo, alahun na kowolo.
Bafégem, arinkinem akab dáde. Asíiba
k'akun wolo. Angu abénn wolo ingi nunom
f'adék abénn kábááho k'akir adoohom ba a

paleño. Angu bágidhu umaasango aret wolo Musa.

Úfegen, Iblisa, asíibáásiib ki Musa aniiro, úmár ingi ñódiigeeno ño Ñanhebáronjo nip. Kanda Díino afañi Iblisa bayikhu sembe. Díino amaramara Musa mara ayikhineh doho n'asíibane ki Musa akaan. Díino apahálinkineh jamanku Israyel a gubaarhu Musa.

Díino akankaan ki Musa akunaa a palehu umaasango. Na akarañkarañ dáde. Adék ahat buñaañhu guwesipto, guhebáronjo nip. Úfegen, ayikhineh doho no Díino asíiba ki Musa akaan. Díino anéerhineh jamango luwahánam a gubaarhu Musa. Ayikhineh bísiba bi Musa añaañháneh Tawrato, gúbido guliho gu Líibárhú Gúloku Díino.

Musa, a palehu umaasaño gakunaane,
Bágidhu umaasaño amarahemne kanda
jamankánam, ñamhu Esipt girenj! Jamanku
Musa ingine Ñanhebáronjo, kanda immeren
ñansóku jamanku Esipt!

Ayikyik bísiba, Musa adék afég uwesipto
n'amalahne Uhebáro. Bafégi, Musa
añuumul dáde mara jamanku Israyel,
jamankánam. Angu, adék amal uwesipto
f'adék acigem. Ikaanumi, síibaaranj
bubujhunom, kanda uwesipto aniironiirro.
Umaasaño, bayennehini ho Musa akanne,
añuumul dáde. Asíiba bubujhu Musa, kanda
Musa agír apah k'adék f'adék apút a
didiirahu Madiyan. Bapúti na, adék aguy
imbi údiigeeno m'aretuhne Jeturo k'ajah
bágidhinem b'aretuhne Sipora.

Kanda jamanku Israyel m'angune Esipt,
anyohyoh dáde k'ankiina Díino
k'apahuneeniŋ a kuyoho.

Jantenteŋ Gúloku Díino.

²⁴⁻²⁵ Bankiinay nim, Díino ayennehin
h'anlóbohne a nintiku kuyokánin.
Agida h'ajíkirindne
maamaamankánin Ibrahiima, Siyaka
ingi Yankuba a gúlobo gumenuhinno
g'ambénayerne inho na,
fiiramahadaŋ. (Gúfuro 2:24-25)

Díino fiirandaŋ jamanku Israyel. Fiirandaŋ
h'ajíkirindne Ibrahiima. Apahálinkineh
jamanku Israyel k'adékureeniŋ baman
Keenan. Díino gakaanakaan hoŋon hoŋon
h'ajíkirinehne. Gira aruurumoh.

Jantenteŋ Gúloku Díino.

¹ Ayik bísiba Musa adék bukooñhu saahanango ingi fajaamenenku ubóonahánam m'ayéjuhne Jeturo. Agida, Jeturo ingine alimaamo m'agune Madiyan. Angu dam Musa akooñkooñ kooreño f'andék anlibila kananango kalaalinno. Ampút Sinay, a montaña n'ayéjuhne Montañhu Díino. ² Na maleekahu Umuyhintor afútne a bájeginenku bufito bu kuulo ajakahne. Musa afég n'ajakahne kanda kuulo kúmár bujuron bufito.

³ Bafégi hómár amiihoora ayéj:

- Je! Horan akanne bufito niiroron?
Ikilaháneh ídek ífeger.

Angu akila f'adas bufito b'anane bujako. (Gúfuro 3:1-3)

Ayikyik bísiba, Musa f'akooñohne
saahaŋanku úboonahánam, afég bufito
n'ajakahne. Alaalam mara kuulo kúmár
bujuron bufito. Angu adék adas ka bufito
ajakahne. Badasi a kuulo, Díino alób ingi
úmár.

Jantenteŋ Gúloku Díino.

⁴ Fo Umuyhintor afégne ni Musa
akilarne ba a búfego ahuyuntom
biriman a bufito ayéjem:

- Musa! Musa!

Musa awaala ayéjem:

- Memomiye!

⁵ Díino ayéjem:

- Dahu úteeja bufito! Fúnnor
sapatankan mara didiiraŋo

d'uwonnáne arenrenn imbi me
Díino. ⁶ Me ingine Díino no bááhán
abúuñahne. Me Díino amánduko no
maamaamankan Ibrahiima ingi
Siyaka ingi Yankuba ambúuñahne.

Bayennehini gúmár Musa amiba
mara bollenden buninghu Díino.
(Gúfuro 3:4-6)

Fo Díino alóbne ingi Musa, atéekinem mara
añantay afúnn sapatankánam. A waato
ámár, ñansóogo gira ankaanah sapatay.
Angu Díino asíiba ki Musa alenta mara
úmár ingine úsoku Díino. Kanda Díino
n'agune umaasa újooni. Apokunpokun
jamaño m'ayabne. Haman nim Musa
abenuhne dáde. Díino afufuuh. Díino
n'ayabne duniyaño ingi bahúuro nip inno na

n'alóboh ingi úmár Musa. Gúmár akanne Musa abenuh. Atúytuy Díino dáde.

Angu, f'afúnnáne sapatango, Díino atéekinem mara acaabencaaben úmár Musa k'apahálin jamanku Israyel a kuyokánin, k'anohálineeniṅ biriman Esipt baman Keenan.

Jantenteṅ Gúloku Díino.

⁷ Umuyhintor ayéjem:

- Ífefeg n'anfégunehne jamankum m'anfúruntné a muhenku Ibrahiima m'angune a didiirahu Esipt.

Iyennennehin harigankánin a gubaarhu ñandóolulinkinin m'anfégunkeeniṅne. Ípápájuḷ

kuyokánin. ⁸ Arinkum akab, gúmár akanne ídekiri ba bupahunkánin a

halaku jamanku Esipt.

Ífunnokuneeniḡ a didiirahánin
k'ídekureeniḡ a didiira díduk. Dímar
awayway dáde. Afak aneema
k'agillen. Jafoolahánam alabalaba.
Kanda ásiḡaḡo inoḡ Ñankeenano ingi
Ñanhito ingi Ñamoro ingi Ñanperiso
ingi Ñanhiwo ingi Ñanjebuso
immereniḡ nip angune a didiiraḡo
dímar. ⁹ Iyennennehin ni jamanku
Israyel anrigehe. Ífefeg ni jamanku
Esipt anféginkeeniḡne. Hómár nip
ífefeg. Inini, fi déker ¹⁰ k'íbuaño imbi
umaasahu Esipt úfunnur jamankum
mi Israyel a didiirahu Esipt.

Nim Díino ayéḡne Musa. (Gúfuro 3:7-
10)

Agida, Musa, fam, arifrif bupahálinku jamankánam imbi m'anfégunkeenighe úmár umoorahánam. Kanda pirenden. F'akanne nim, añantay agír adék ba a didiirahu Madiyan. Kanda inini, Díino ayéj Musa, «Ŋoolint Esipt. Me iguyhune ingi fi. Íkááñinkuno.» Fégen bán, Díino apahálinkineh jamanku Israyel, kanda akankáneh hómár a gubaarhu Musa.

Fo Musa ayennehinne mara Díino asíibáásiib ki úmár adék bupahálinku jamankánam abenuh. Amiihora kara aji aŋoolini ba Esipt, karo jamanku Israyel dandóm mara Díino abúuñuremne, kara umaasano abujhunom? Abenuhbenuh!

Jantenten Gúloku Díino.

¹³ Musa bayennehini hómár ayéj:

- Angu íputdir imbi jamanku Israyel íyejeeniḡdir «Díino no maamaamankintor ambúuñahne, ámar abúuñureemne a binanan». Ílobdir hómár, ii, eke immerenḡ ammikunum anyéjhunum «Angu Díino ámar, gurethinem neeraḡ?» Inini ammiihuldir nim, neeraḡ giñantane iḡoyindeeniḡ?

¹⁴ Díino aḡoyindem ayéj:

«ME INGINE M'IGUNE.» Gúmár ingine gurethum. Inho guñantane úteekin jamanku Israyel úyejhineeniḡ «M'aretuhne ME INGINE, ámar abúuñureemne a binanan.» ¹⁵ Téekinteeniḡ mara UMUYHÁNAN, Díino no

maamaamankánan ambúuñahne,
Díino no Ibrahiima, Siyaka, ingi
Yankuba ambúuñahne, ámár
abúuñurenne a binanin. ME INGINE
M'IGUNE. Gúmár ingine gurethum.
Wúur mojon mojon abosuraane a
duniyaŋo apirenkineh ahuyom a
gureto gúmár. (Gúfuro 3:13-15)

Hoge Díino apiren ayik guret iniman
jamaŋo? A waathu Musa, guret gojon
gojon ayikyik funaare. Gurethu wúur
ajellihinkuno honj a gubaarhu wúuro úmár.
Ibrahiima, gureto gúmár ingine «Bááhu
jamaŋo jup.» Musa, gureto gúmár ingine
«Búfunno» mara bágidhu umaasaŋo
afúnnuremfunn a jakaamo. Haani imbi
Ñanñaamolo ayikyik hareto h'ayikne
funaare, eke nim e?

Angu, gurethu Díino g'ayikne funaare
ingine ME ENGINE, mban ME ENGINE
M'AGUNE. Ingi guhebáronjo ganyéjeyej
YAHWEH. A gureto ungu Díino ajellihinne
mara ámár ingine Díino Amánduko.
Honjono hódukonjo ho jamaño ambúuñahne
k'anramunah immeren guyronjo, (wola
yikirenen) kanda Díino nonum nómar
ingine M'AGUNE

Díino afak alób ingi Musa, ayéjem adék imbi
ñanlaameku jamanku Israyel
k'atéekineenin mara Díino abúuñuremne a
binanin. Afak ayéj Musa, «Fi ingi
ñanlaameku Israyel, kokayren imbi
umaasaño k'ukiinahaman k'abénn jamanku
Israyel k'andék anfúr a didiirahánam.»
Kanda Díino afak atéekin Musa ayéjem,
«Guliiho, umaasaño dabénnoonun

k'údekeŋ. Kanda iyohendir jamanku Esipt,
abénnhunoonuŋ k'údekeŋ.» Fégeŋ bán,
Díino apápájul ho umaasaŋo adékehne
bukaano. Hoŋon hoŋon gíndokhoŋne
bukaano, Díino apájul. Apápájul nip!

Kanda Musa amantermanter karo jamaŋo
andómhunek mara Díino alóblob ingi úmár
k'abúuñurom a binanin. Angu, Díino
anahnah Musa k'apiren akaan
tamaasereŋo h'abinkinehne jamaŋo.

Jantenteŋ Gúloku Díino.

¹ Angu Musa ayéj Umuyhintor:

- Gúduko niŋan jamanku Israyel
andómhunek gúlokum, anlahukunum
gúlokum. Ílobdir mees kara
anyéjhunum: «Fi féguŋo
Umuyhintor!»

² Umuyhintor bayennehini hómár
ayéjem:

- Inini, horan gulahne?

Ayéjem:

- Jigol gilahne.

³ Ki Umuyhintor ayéjem:

- Wot a réenjo!

Musa akaan man nim. Bawori jigolo,
jigolo akula akaan busumool ki Musa
abááhála was. ⁴ Umuyhintor afak
ayéjem:

- Laharem a gukalo!

Musa balahi busumoolo a gukal
busumoolo anoolin akaan jigol.

⁵ Angu Umuyhintor ayéjem:

- Ukankáneh nim imbi ñanlaameku Israyel ki nim andóm mara úfefeg me Umuyhánan. Nim ampájihineh arenn mara úfefeg me, Díino no maamaamankánin Ibrahiima ingi Siyaka ingi Yankuba ambúuñahne.

Nim Díino ayéjne Musa. ⁶ Abecin ayéjem:

- Inini doohor silakan uñan a gusolhon!

Añan silaho afúnn. Bafúnni afég ni silaho aferne fañ kafaño. ⁷ Díino afak atéekinem ayéjem:

- ñoyint a gusolo!

Akaan maɲ nim. Bafak afúnn silaho
ajéb kaɲ iniman n'aguyerne. (Gúfuro
4:1-7)

Kanda haani maɲ nim, Musa, fanti babollen
hadék ba Esipt. Ayéj Díino, «Me hatahadi
balób a barumuno. Bonkerer, búuñor
úduk.» Kanda Díino, Musa gacaabenne.
Musa gasíibane k'adék ba Esipt. Angu,
atéekin Musa mara údoonom, Haruna,
ankokayhineh ingi úmár ba Esipt. Úmár
ahathat balóbo a barumuno. Ayéjeeniɲ,
gampúti Esipt, Musa apiren atéekin
Haruna, ki Haruna alah gúloku Musa
k'agátund jamaɲo ingi umaasaɲo. Musa
bayennehini hómár adék Esipt.

Díino fiirandaɲ jamanku Israyel.
Apokuneeniɲpokun. Asíiba bupahunkánin a

kuyokánin k'afúnnureeniṅ Esipt.

Acaabencanaaben Musa k'anohálin jamanku
Israyel k'anfúr Esipt andék baman Keenan.
Úfegen, jamanku Israyel, k'angune a
bukoku Esipt, duniyahánin aléleer dáde!
Immerenṅ angune ñansóku jamanku Esipt.
Pirendenṅ k'ampah imme merahánin.
Díino ba bareṅ apirenne apahálineeniṅ.
Angu, ífekunonṅ a Líibárhú Gúloku Díino ni
Díino apahálinne jamanku Israyel a halaku
umaasaṅo.

Kanda mintor mees, insohálahoonuṅsohála
dáde ki Díino apahálin mintor a halaku
Iblisa ingi fáguhonṅo.

Insohálahoonuṅsohála ki Díino apahun
mintor a jínubonkintor mara ñanraagofonṅo
nip ingine ñansóku jínubonṅo. Mintor
ginkankoonuṅkaan hójondonṅo maṅ ni

maamaamankintor Adama akaanahne.
Gúmár akanne, iniman jamanku Israyel a
didiirahu Esipt, insohálahoonunsohála dáde
ki Díino apahun mintor, ki Díino apahun
mintor a jínubonkintor, ki Díino apahálin
mintor a halaku Iblisa ingi fáguhonjo. Angu,
damiñ k'ínfegon a Líibárho Gúloku Díino ho
Díino akanne k'apiren apahálin mintor.